

Szakmai tematika Témanap – Néprajzi tematika

"Művészetek - régiségek" - Tanórán kívüli ismeretkövetítés és kompetenciafejlesztés a Rómer Flóris Múzeumban című projekt
EFOP-3.3.2-16-2016-00273

---

1. A tevékenység neve

Témanap – Néprajzi tematika

Néprajzi témájú ismeretkövetítő témanap az alsó tagozat számára, melynek során a népi életmóddal, munkákkal, szokásokkal és hiedelmekkel ismertetjük meg a résztvevőket.

2. A tevékenység céljának megnevezése, a fejleszteni kívánt készségek leírása

- A néphagyományok ismeretének megalapozása, szellemi örökségünk átadása
- A gyermekek sajátítsák el a jeles napokhoz, ünnepekhez, munkaalkalmakhoz kötő népszokásokat
- Sajátítsanak el hagyományos népi játékokat
- A gyermekek ismerjék meg a helyi és környékbeli népszokásokat, népi ünnepeket, népművészeti alkotásokat
- A kreativitás és nyelvi kifejezőképesség fejlesztése
- A motorikus koordináció, ügyesség fejlesztése
- Az esztétikai érzék fejlesztése

A résztvevő tanulók egyéni képességeinek megfelelő fejlesztés, a személyiség komplex fejlesztése és sokoldalú kompetenciafejlesztés.

Feljeszteni kívánt kompetenciák:

Kulturális kompetencia:

- A nemzeti és európai kulturális örökség és ezek világban elfoglalt helyének az ismerete.
- Nyitottság a kulturális kifejezés sokfélesége iránt.
- Hajlandóság az esztétikai érzék fejlesztésére a művészi önkifejezés és a kulturális élet iránti folyamatos érdeklődés révén.
- A diverzitás tiszteletével párosuló erős identitástudat.
- A közízlés alakulásának és az esztétikai tényezők mindennapi életben betöltött fontosságának a felismerése.

<u>Eszmei értékek</u>	<u>Erkölcsei-interperszonális magatartás értékek</u>	<u>Kulturális értékek</u>
<ul style="list-style-type: none"> - Humanizmus - Demokratizmus - A kulturális és művészi kifejezés minden ember számára nélkülözhetetlen mind a tanulás folyamata szempontjából mind általában véve, az életet gazdagító elemként. - A foglalkozásnak ezért az a feladata, hogy kialakítsa azt a képességet vagy lehetőséget, amit a résztvevő élete folyamán a formális, nem formális és informális tanulás során továbbfejleszhet. 	<ul style="list-style-type: none"> - a család, a haza tisztelete, szeretete - másság elfogadása - nyitottság, őszinteség, szeretet - udvariasság - felelősségtudat 	<ul style="list-style-type: none"> - a kultúra iránti érzékenység - a hagyomány tisztelete - az ember és a környezet harmóniája - az „élet” tisztelete

A fejleszteni kívánt készségek:

- A különböző kifejezésmódokon keresztül történő művészi önkifejezés a saját tehetségnek megfelelően.
- A kultúra tág értelmezésén alapuló műalkotások és előadások értékelése és élvezete.
- A saját egyéni kreatív és kifejezési szempontok és megnyilatkozások másokéhoz való viszonyítása.
- A kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.
- a néphagyományok ápolásával a nemzeti azonosságtudat megalapozása; minél több alkalom biztosítása a cselekvő és alkotó részvételre;
- a népszokások elsajátítandó ismeretanyaga néprajzi szakirodalmon alapuljon, különös tekintettel a lakóhely szerinti tájegység játékaire és szokásaira; lehetőség szerint eredeti hangzó és filmanyaggal egészüljön ki;
- a megtanítandó anyag igazodjon a hagyományoknak a társadalomban és a kisközösségekben betöltött szerepéhez, idejéhez.

A kompetenciát alkotó ismeret:

- Az emberiség történelméről tanúskodó jelentős kulturális alkotások alapszintű ismerete, beleértve a populáris kultúrát is.
- A nemzeti és európai kulturális örökség és ezek világban elfoglalt helyének az ismerete.
- Az európai kulturális és nyelvi sokszínűség tudatosítása.
- A közízlés alakulásának és az esztétikai tényezők mindennapi életben betöltött fontosságának a felismerése.

3. A célcsoport leírása

Általános iskola alsó tagozatos diákjai, 20 fő részvételével alkalmanként. A szülők bevonása programba legalább egy alkalommal.

4. A tervezett alkalmak száma, a tevékenység időtartama

A témanap foglalkozásra félévente 3 alkalommal kerül sor. A tevékenység időtartama alkalmanként 180 perc.

5. A tevékenység munkaerőigénye

A havi szakkörök vezetését minden esetben pedagógiai végzettséggel és gyakorlattal is rendelkező múzeumi szakemberek (múzeumpedagógusok) tartják.

6. A tevékenység módszertanának leírása

A foglalkozások minden esetben az élményszerű ismeretszerzési lehetőségét megteremtve, a gyermekek érzelmeinek kifejezésére alkalmas módon, a múzeumi műalkotások motivációs hatását felhasználva zajlanak. Tapasztalati és munkáltató módszerek, affektív módszerek, múzeum- és drámapedagógiai módszerek.

7. A tevékenység eszközigényének leírása

A foglalkozások két alkalommal a Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum Cserépkályha-történeti Állandó Kiállításában, egy alkalommal az iskolában kerülnek megtartásra. A Múzeum néprajzi gyűjteményéből az etnográfus szakmai segítségével műtárgyakat mutatunk be a gyerekeknek.

8. A tervezett tevékenység időbeli bontása:

A népi életmódot és népszokásainkat bemutató, feldolgozó foglalkozások, melynek keretében a gyerekek a jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó hagyományainkat ismerik meg a drámapedagógia módszereivel és énekkel, tánccal, mondókákkal, népi játékokkal - autentikus helyszínen.

A foglalkozások tematikája követi a naptári év jeles napjait, ünnepeit, az aktuális időszakhoz kapcsolódóan szereznek néprajzi ismereteket az óvodások.

	Téma	Tartalom	Alkotó tevékenység	Időbeli bontás
1.	Szüreti szokások és őszi mezőgazdasági munkák	Múzeumi műtárgyak segítségével felidézzük a népélet szokásait, munkaeszközeit megismerjük népdalok, szólások segítségével	csuhébaba és terméskép készítése.	Elmélet: a műtárgyak ismertetése 60 perc Étkezés: 30 perc Alkotás: 90 perc
2.	A kályhás-fazekas mesterség	A Cserépkályha-történeti Kiállításban megismerkednek a tüzelés technika történetével, és az eredeti műhely gépeivel, a csempegyártás technológiájával.	kézműves foglalkozás kályhacsempe készítése a museum műtárgymásolat gipszmodelljeivel	Elmélet: a kiállítás megtekintése, ismertetése 60 perc Étkezés: 30 perc Alkotás: 90 perc

3.	A tél jeles napjai és népi szokásai (kiemelten a betlehemezés),	Ha a Borbála, vagy Luca napján csíráztatni tett búza Karácsonyra kizöldül, jó termés várható a következő évre. Hosszú népi megfigyelések eredménye a lucakalendárium: a Luca-napot követő 12 nap időjárását figyelték és erről állapították meg a 12 hónap időjárását (esős, napos, szeles, száraz...). Betlehemes és betlehemezés	Kézműves családi nap adventi témájú alkotásokkal. Közös betlehem készítése papírból, természetes anyagokból.	Megvalósítása iskolai helyszínen a szülők bevonásával Elmélet: 45 perc Étkezés: 30 perc Alkotás: 105 perc
----	---	--	---	--

9. A tevékenység kimenete

A program megvalósulásához általános iskola alsó tagozatának részvétele szükséges, alkalmanként minimum 20 fővel.

10. A tevékenység sikeres megvalósításával elérni kívánt eredmények leírása

A népi hagyományok gazdag tárházából a gyermekek korának és fejlettségi szintjének megfelelően a gyermekek számára örömteli ingereket, élményeket adó és cselekvésre készítő elemek kiválogatása, azok beillesztése a nevelési folyamatba.

- Néprajzi ismereteinek folyamatos bővítése.
- A hagyományörző tapasztalatszerzés feltételeinek és lehetőségeinek megteremtése.

Az foglalkozás végére várható eredmények:

- Ismerik a jeles napokhoz, ünnepekhez kötődő népszokásokat.
- Megértik a népi nyelvezet sajátosságait, kellő ismerettel rendelkeznek a népi mondókák, dalok, mesék tárházából.
- Alapvető ismereteik vannak a tárgyi hagyományokból, a népi díszítőművészetből.

2018. 02. 05.